
O leninowską kulturę w pracy sądowej : [recenzja artykułu opublikowanego w "Sowietskoj Justycyi", 1963, nr 16]

Palestra 7/10(70), 74-75

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zdaniem autora należy stworzyć ramy, które zmusiłyby do poszanowania przez piszących godności człowieka. „Oznacza to — pisze autor — konieczność stosowania zgodnej z prawem i praworządnością interpretacji art. 255 § 2 k.k. w kierunku odrzucenia »dobrej wiary«, karanie obelg nawet w przypadku przeprowadzenia dowodu prawdy, pełne stosowanie przepisów art. 159 k.k. oraz uznanie mocy obowiązującej nie uchylonego zresztą żadnym aktem prawnym prawa prasowego z 1938 r.” Ponadto należałoby wprowadzić konieczność zdobywania w drodze stosownego egzaminu uprawnień sprawozdawcy sądowego, tak aby tę ważną funkcję społeczną spełniały osoby wyposażone w konieczny zasób wiedzy.

M. CYBULSKA

Z ZAGRANICZNEJ PRASY PRAWNICZEJ

O leninowską kulturę w pracy sądowej

— to tytuł artykułu wstępnego „Sowieckiej Justycji” (nr 16 z 1963 r.), w którym nawiązuje się do uchwał czerwcowego Plenum KC KPZR.

Uchwały Plenum zobowiązały m. in. organy państwowe do skoncentrowania wysiłków na następujące podstawowe kierunki pracy ideologicznej: kształtowanie światopoglądu komunistycznego pracujących, wyplenianie przeżytków przeszłości, wychowanie przez pracę aktywnych i świadomych budowniczych komunizmu, podnoszenie poziomu wykształcenia i kultury narodu i wychowywanie go w duchu radzieckiego patriotyzmu i socjalistycznego internacjonalizmu, walka z antykomunizmem oraz wszystkimi postaciami ideologii burżuazyjnej. Te postanowienia partii w całości odnoszą się także do działalności organów wymiaru sprawiedliwości. Autor artykułu przypomina, że w centrum uwagi powinno się znaleźć zadanie wszechstronnego podwyższania wychowawczej roli sądów. Osiągnięcie zaś tego zadania w znacznym stopniu zależy od stopnia kultury pracy sądów.

Prowadzić proces sądowy kulturalnie — znaczy to nie tylko prowadzić go zgodnie z przepisami prawa i prawidłowo rozstrzygać sprawy, ale także prowadzić go tak, aby postępowanie pozostawiało głęboki ślad w świadomości tych, którzy w nim uczestniczą. Szczególna rola przypada tu przewodniczącemu. Niecierpliwość, upraszczanie postępowania nie powinny nigdy mieć miejsca i nie mogą być tłumaczone żadnymi względami (brakiem czasu u sędziów itd.).

Kultura postępowania sądowego przejawia się także w sposobie wzywania świadków, zachowania się w stosunku do nich, w tonie zadawania pytań świadkom i oskarżonemu itd.

Słuszne zarzuty wywołuje niepunktualne rozpoczynanie rozpraw, nieuzasadnione odraczanie itd. Tego rodzaju brak organizacji pracy sądów drogo kosztują, jako że wiele wzywanych osób traci czas.

Szczególne znaczenie ma zagadnienie formy, a więc nieprawidłowe redagowanie i sporządzanie pism sądowych. Na osobną uwagę zasługuje postulat kultury i poziomu języka posiedzeń sądowych. W centrum uwagi powinno się znaleźć także zagadnienie szybkiego i prawidłowego reagowania na skargi obywateli. Odpowiedzi na wszelkiego rodzaju skargi powinny być zawsze uzasadniane — wbrew utar-

tej praktyce i opinii sędziów, którzy uważają, że uzasadnienia wymagają wyłącznie orzeczenia sądowe.

Na zakończenie artykułu autor stwierdza, że zachowanie się niektórych pracowników sądowych pozostawia wiele do życzenia. Nie należą do rzadkości również skargi obywateli na szorstkość urzędników kancelaryjnych oraz na chroniczny brak czasu przewodniczących sądów.

Przemówienia obrońcy w sprawach młodocianych

stanowi temat rozważań W. Jelesina, opublikowanych na łamach tego samego numeru „Sowietskoj Justycyi”.

Biorąc udział w takich sprawach karnych, obrońca powinien przede wszystkim poddać analizie warunki, w jakich wzrastał młodociany. Szczególne znaczenie ma także wyświetlenie okoliczności popełnienia przestępstwa, jakie się zarzuca nieletniemu. Młodociani na ogół łatwo przyznają się do winy. Jednakże samo przyznanie się nie stanowi jeszcze dostatecznej podstawy do skazania. Zgodnie z art. 77 k.p.k. RSFRR przyznanie musi być potwierdzone przez zebrane w sprawie dowody. Konieczne jest więc staranne zbadanie, czy młodociany rzeczywiście popełnił czyn, do którego się przyznał. Wymaga to głębokiej znajomości psychiki młodzieży i odpowiedniego ustosunkowania się.

Jeżeli wina małoletniego została bezspornie udowodniona, obowiązkiem obrońcy jest wskazanie na wszystkie okoliczności łagodzące, jak np. na przyznanie się do winy, wpływ środowiska, podżeganie ze strony osoby dorosłej itp.

Szczególną uwagę powinien adwokat poświęcić wyjaśnieniu motywów popełnianego przestępstwa, gdyż od ich wyjaśnienia zależeć będzie ocena swojnia niebezpieczeństwa społecznego popełnionego czynu.

Na zakończenie swego artykułu autor zwraca uwagę na to, że w wypadkach, gdy adwokat uznaje za konieczne poruszyć pewne kwestie, które ze względów wychowawczych nie powinny być omawiane przy małoletnim, powinien on prosić sąd o chwilowe wyprowadzenie oskarżonego z sali sądowej. Wnioski takie należy składać szczególnie wtedy, gdy obrońca ma zamiar poddać krytyce postępowanie rodziców lub opiekunów, wskazać na jego odchylenia od normy czy też na wady fizyczne młodocianego.

Nowy kodeks karny w Szwecji

Po 100-letnim okresie obowiązywania szwedzki kodeks karny z 1864 r. przestanie być stosowany z dniem 1.I.1965 r. W dniu tym wejdzie w życie uchwalony przez parlament szwedzki (*Riksdag*) jesienią 1962 r. i promulgowany przez króla 21.XII. tegoż 1962 roku nowy kodeks karny. Niektóre podstawowe jego założenia omawia na łamach kwartalnika „*Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*” (nr 2 z kwietnia-czerwca 1963 r.) Michæl Lambert.

Rozdział kodeksu o przestępstwach podzielony jest na 3 części. Pierwsza część poświęcona jest przepisom ogólnym (definicje niektórych pojęć, zakres właściwości szwedzkiego prawa karnego). Druga, najobszerniejsza część, zawiera katalog czynów przestępnych i podlegających ukaraniu oraz przepisy znajdujące się na ogół w